

Lösings härad.

Socknar: Dagsberg, Furingstad, S:t Johannes^{1, 2}, Krokek, Styrestad³, Tingstad.

Samtliga de 13 på Brates tid bevarade runstenarna från detta härad äro alltjämt i behåll, men om de före Brate bekanta, ehuru då saknade två stenarna (Ög 158–9) från Tingstads kyrkas vapenhus, resp. västra kyrkodörr är alltjämt intet känt. Uppgifterna om dessa två stenar återgå på Säve och Mandelgren och äro måhända endast att anse som lösa rykten.⁴

Några av de på Brates tid i fragment föreliggande stenarna ha numera sammansatts och rests. Härigenom har Vikbolandet fått ett så ståtligt runstensmonument som den nära 4 m. höga hällen vid Agetomta i Furingstads sn, synlig från järnvägen, och den vackra runstensparken vid Furingstads kyrka har utökats med ännu en sten.

Ingen ny inskrift har tillkommit i häradet, varför antalet kända inskrifter därifrån — bortsett från de två alltjämt obekanta vid Tingstads kyrka — fortfarande är 13 (Ög 145–157).

Av de tretton stenarna voro åtta kända under 1600-talet och det alla de förnämsta: de bägge Dagsbergsstenarna Ög 145, 146, Agetomtastenen Ög 152, de bägge Styrestadstenarna Ög 153, 154, Syltenstenen Ög 155 och den ena Tingstadstenen, Ög 156. På 1700-talet tillkom en av stenarna vid Furingstads kyrka, Ög 148; återstoden av Furingstadstenarna (Ög 149, 150, 151) liksom den ena av Tingstadstenarna (Ög 157) upptäcktes under 1800-talets senare hälft.

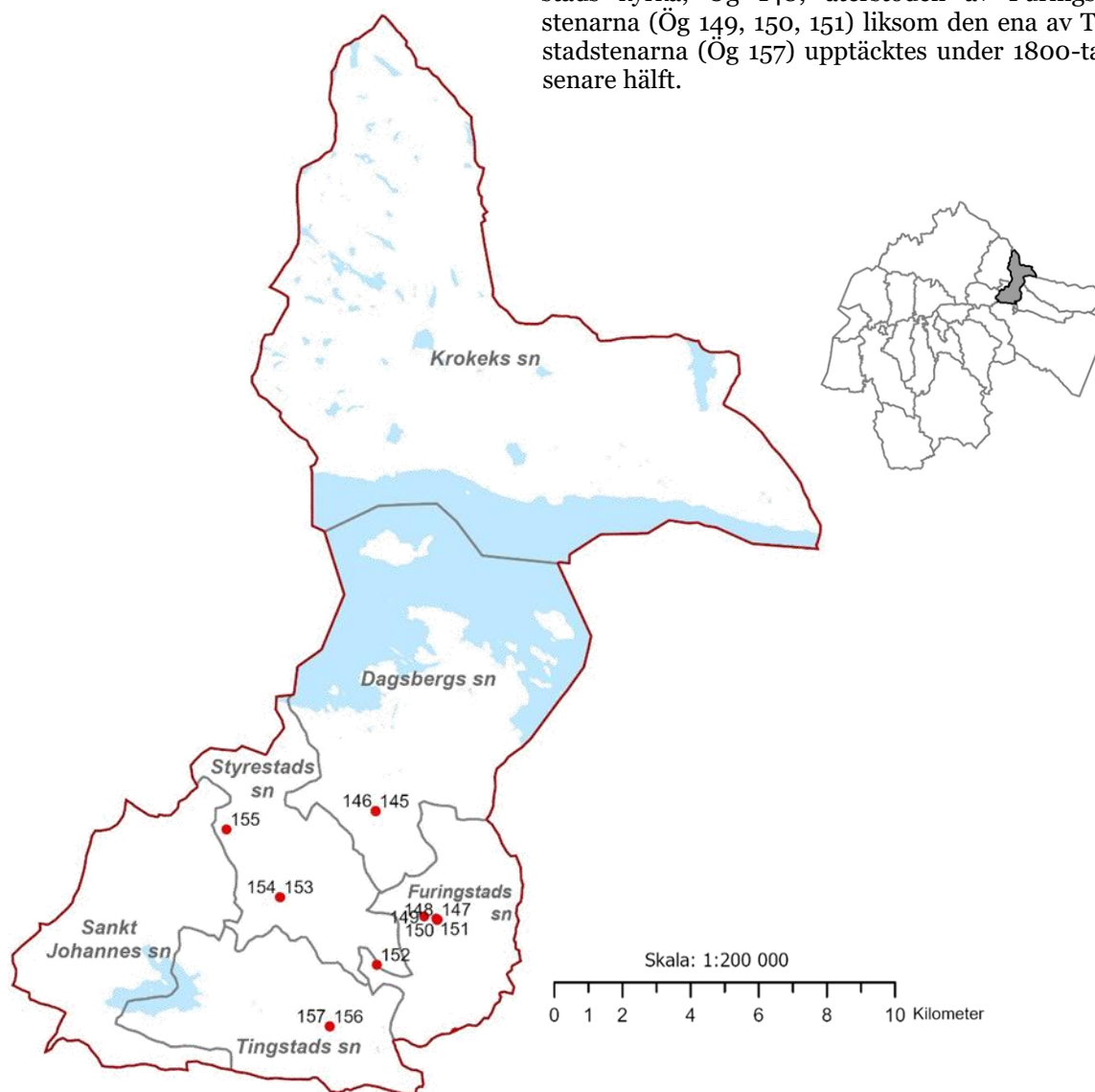

Fig. 152. Karta över runinskrifterna i Lösings härad.

¹ S:t Johannes socken uppgick år 1918 i Norrköpings stad.

² En modern inskrift från S:t Johannes socken nämns i ett brev till Statens historiska museum, dnr 2729/28 (ATA). Ristningen, påträffad i en åker ej långt från Sankt Johannes kyrka år 1927, är en modern kopia av Tunestenen i Norge. På brevet står senare ditskrivet bl.a. »Nordén underrättad».

³ Nordén skriver genomgående *Styrestad*, men socknens namn bör vid denna tid skrivas *Styrstad*. Nordéns form *Styrestad* används dock i utgåvan.

⁴ N. M. Mandelgren anger år 1846 om Ög 159: »i Vapenhuset ca 5 aln. lång 2½ aln. bred» (Mandelgrenska samlingen, Lunds universitets folklivsarkiv).

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med reservationer. Utgåvan är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter är du välkommen att meddela dessa till utgivaren på nedanstående e-postadress.

Utgivare: Jan Owe

Kontakt: runor@gamlebo.se

Senast ändrad 2020-05-13